

3 veckors upplägg

- ~~1. Hållbarhet och de tre olika dimensionerna~~
- ~~2. Hållbarhet och de globala målen~~
- ~~3. Genus och teknik~~
- ~~4. Genus och teknik~~
5. Etik och etikens tre perspektiv
6. Etik

ETIK

Teknik 1

ETIK OCH MORAL

ETIK

När man funderar kring vad som är rätt och fel och varför det är rätt och fel.

MORAL

Det som människor faktiskt gör utifrån olika etiska regler.

VEMS ANSVAR?

Dilemma 1

En självkörande bil kör in i en annan bil. Ingen skadas, men vems ansvar är det att betala för skadorna på den påkörda bilen? Är det företaget som tillverkade bilen eller “föraren”?

1: Företaget

2: “Föraren”

VEMS ANSVAR?

Dilemma 2

För att underlätta viktig tågtrafik borrades en tunnel genom Hallandsåsen under 90- och 10-talet. Projektet orsakade utsläpp av miljögifter som förgiftade grundvattnet och ledde till sjukdom hos både människor och djur. Vems ansvar var det - företaget som sålde det giftiga tätningsmedlet eller företaget som inte avbröt projektet trots upprepade varningstecken?

1: Företag, tätningsmedel

2: Företag, projekt

VEMS ANSVAR?

Dilemma 3

Ett sjukhus har installerat ett röststyrt larmsystem som patienterna kan använda för att kalla på personalen. En gammal kvinna ramlar i sitt rum på sjukhuset. Men när hon ropar kodordet uppfattar inte larmsystemet hennes röst. Det visar sig att företaget endast har testat röstidentifieringen på män. Vem är ansvarig?

1: Företaget

2: Sjukhuset

Syftet med övningen?

Och vad det här har med er att göra

- Behöver utveckla teknik ur ett hållbart perspektiv
- Behöver utveckla teknik som är för alla (genus, ålder osv)
- Behöver utveckla teknik som är säker

Allt detta för att undvika att hamna i etiska dilemman, som kan bli juridiska frågor.

VAD ÄR ETIK?

Etik handlar om frågor som:

**Vad är
värdefullt?**

**Varför är det
värdefullt?**

**Hur bör vi
handla?**

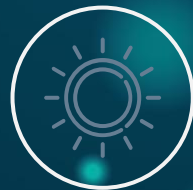

INSTRUMENTELLT VÄRDE OCH EGENVÄRDE

INSTRUMENTELLT VÄRDE

Bidrar till att förverkliga något annat som uppfattas som värdefullt.

EGENVÄRDE

Värdefullt i sig självt, oberoende av om det har ett värde som medel för förverkligandet av något annat som uppfattas som värdefullt.

FAKTA OCH VÄRDERINGAR

Människor använder darknets
för vapensmuggling

Faktautsaga

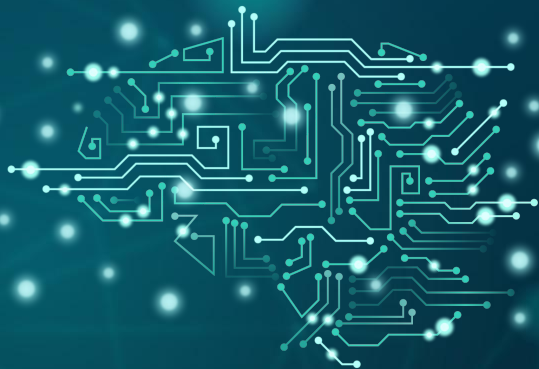
Värdeutsaga

Det är omoraliskt att
skapa darknets

Vi är överens om att det
är omoraliskt att skapa
darknets

Faktautsaga

DILEMMA

Du får chansen att chippa dig. Med ett chip stort som ett riskorn under huden mellan tummen och pekfingret finns det inte längre anledning att oroa sig för att tappa kreditkort, passerkort eller busskort. Skulle du tacka ja till ett chip?

TRE PERSPEKTIV

Utilitarism

Det som gör en handling rätt är att den medför bättre eller mindre dåliga konsekvenser för alla människor än varje annat handlingsalternativ.

“Vad gör mest nytta/minst skada?”

Pliktetik

Plikter är moraliskt primära. Det finns handlingar som är rätt/fel oavsett vilka konsekvenser de får.

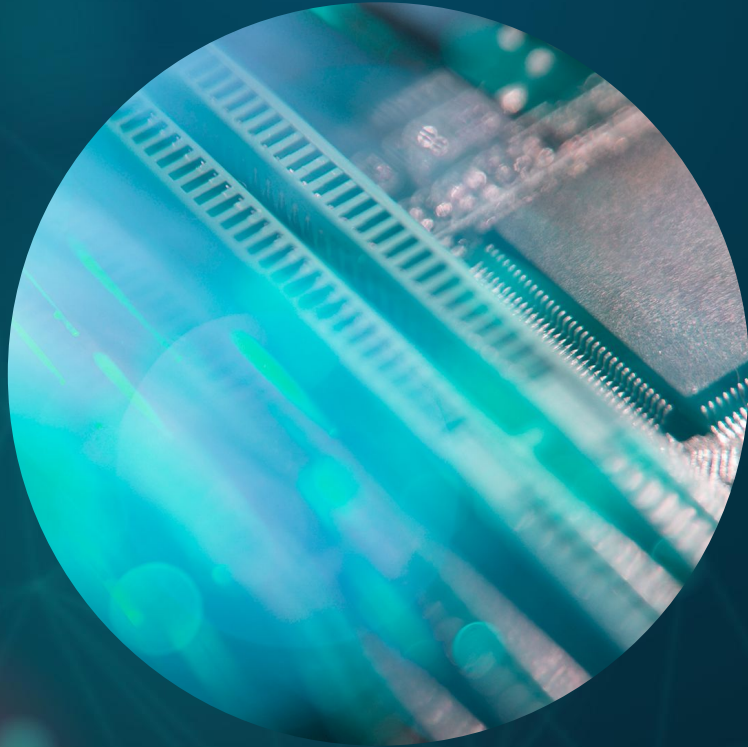
“Vad säger lagar och regler?”

Dygdetik

Den centrala etiska frågan gäller vad som utmärker en god människa, inte frågan om vad som är rätt.

“Vad gör mig till en god människa?”

Gruppuppgift

Se instruktion i Canvas